

Лункіна Тетяна Іванівна,
к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет
Бурковська Алла Валентинівна,
к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв,
Україна

СУТНІСТЬ ФІНАНСОВОЇ ІНКЛЮЗИВНОСТІ ТА ЇЇ ПРОЯВИ В УКРАЇНІ

Мейнстрімом фінансової сфери сучасної світової економіки є фінансова інклюзивність, яка покликана залучати якомога більшу кількість населення до користування фінансовими продуктами і сервісами.

Адже майже 40% населення всіх країн світу ще жодного разу не користувалися фінансовими послугами, а це призводить до суттєвих втрачених фінансових можливостей для бізнесу і економіки країн [1, с. 6].

Вважаємо, що загальний доступ бізнесу і громадян (незалежно від виду їх діяльності, доходів, місця проживання, національності, віку, статі) до фінансової системи забезпечить:

- стимулювання інновацій;
- зростання валового внутрішнього продукту;
- збільшення обсягів сплачених податків;
- усунення перепон щодо можливості здійснення фінансових транзакцій;
- зменшення готівкової складової грошової маси в грошовому обороті;
- стимулювання здійснення безготівкових розрахунків;
- подолання бідності незахищених верств населення;
- підвищення рівня життя в країнах світу.

Вже у понад 50 країнах світу для користування перевагами сучасних фінансових сервісів впроваджено 500 програм з метою залучення максимальної кількості населення [1, с. 7]. Наприклад, місією китайської організації Ant Financial, яка послідовно реалізує глобальну програму підвищення доступності фінансових сервісів, є забезпечення до 2025 р. доступу до фінансових послуг для 2 млрд користувачів [2, с. 25].

Слід зауважити, що залучення всього населення до користування фінансовими послугами – хоча і довготривалий, але необхідний процес. Приєднання громадян, які ще не користувалися фінансовими сервісами, до системи фінансової інклюзивності змінює саму сутність фінансових послуг.

Фінансові послуги надають своїм користувачам можливість зрозумілого, легкого, зручного, безпечного і швидкого доступу до сервісів завдяки сучасним інноваційним технологіям.

Розширенню асортименту фінансових послуг для споживачів сприяють хмарні сервіси, штучний інтелект, аналітика, машинне навчання, біометрія,

peer-to-peer рішення, Big Data, цікаві страхові продукти, блокчейн, необанкінг, мобільний доступ, якісний інтернет-зв'язок.

Уряди таких країн світу як: Азербайджан, Бразилія, Великобританія, Ізраїль, Індія, Індонезія, Камбоджа, Кенія, Китай, Литва, Нігерія, Польща, Сінгапур, США, Уганда, Філіппіни, Швеція, надають пріоритет фінансовій інклюзивності, демонструючи при цьому не лише мотивацію фінансову, а і культурну та соціальну. В більшості з цих країн задовольняються потреби споживачів у мікрокредитуванні та мікрострахованні.

Актуальною фінансова інклюзивність є і для України. Національним банком фінансова інклюзивність виділена як пріоритетний стратегічний напрямок середньострокової перспективи його розвитку [1, с. 7]. Зазначимо, що можна навести достатню кількість прикладів прояву фінансової інклюзивності в нашій країні.

Так, понад 100 тис. транзакцій по безконтактним банківським картам щоденно відбуваються в метро лише міста Києва, 39% білетів української залізниці реалізується за допомогою сайту, а ще 10% - за допомогою мобільних додатків, однак, 61% українців не мають фінансових цілей і 37% - банківського рахунку [1, с. 7].

Тому ми вважаємо, що нашій країні доцільно підвищити рейтинг у сфері фінансової інклюзивності, створити сприятливі для цього умови, максимізуючи залучення населення до фінансової індустрії. З цією метою необхідно, наприклад, проводити заходи щодо підвищення фінансової грамотності українців, здійснювати здешевлення кредитування юридичних і фізичних осіб, розширювати пропозиції як для нових клієнтів, так і для тих, хто вже користується фінансовим інструментарієм.

Крім того, слід забезпечувати кібербезпеку, створювати відповідну якісну інфраструктуру. Говорячи про інфраструктуру, слід констатувати, що громадяни України, які проживають у віддалених і невеликих населених пунктах, не мають ще, на жаль, фізичного доступу до фінансових послуг через відсутність в їх місцевості банківських установ. Ці питання потребують першочергового вирішення.

Отже, фінансова інклюзивність набуває пріоритетного значення в процесі обслуговування клієнтів фінансових установ. А реалізація інклюзивних проектів в Україні потребує кооперації держави з бізнесом.

Список використаних джерел:

1. Платонова В. Стратегія охоптя. *Майбутнє. Фінансовий добробут (Future. Financial Wealth)*. 2018. №1/08. С.6-7.
2. Скіннер К. Человек цифровой. Четвертая революция в истории человечества, которая затронет каждого / пер. с англ. О. Сивченко; [науч. ред. К. Щеглова]. М.: Манн, Иванов и Фербер, 2019. 304 с.: ил.